

בעזרת ה', ערב שבת פרשת שלח
חסידות לפרשה – הרב יצחק שפירא

תגיד, באמת בחרת להתחתן?

**ה' משתוקק להיכנס לעולם, כפי שכתוב "התאוה הקדוש ברוך הוא להיות לו דירה בתחתונים".
התאוה הזו של ה' מהדהדת בנפש האדם וגורמת לו לרצות לחיות בארץ ישראל שהיא 'ארץ
חמדה'**

שלום לידידינו היקרים!

ארץ ישראל נקראת 'ארץ חמדה', כפי שכתוב בתהלים על חטא המרגלים "וימאסו בארץ חמדה". כלומר
ארץ ישראל היא לא רק מקום לחיות בו, אלא היא מקום אותו חומדים ורוצים, כמו שאיש חומד אשה
ורוצה להתחתן ולחיות אתה. לכן הדימוי הפשוט לארץ ישראל בנביאים הוא דימוי לאשה שחתנה בא
אליה "כי יבעל בחור בתולה יבעלך בניך".

גם הגוף נקרא חמדה, כמו שבפסוק "ותמס כעש חמודו" המילה חמודו מכוונת לגוף האדם. כשם
שהאדם אוהב את גופו, כך עליו לאהוב את אשתו, כפי שאמרו חכמינו "אוהבה כגופו". מה הקשר בין
הגוף של האדם לבין אשתו של האדם?

תזדהה עם הקשר הזוגי

כאשר הנפש מתלבשת בגוף, היא לא חשה את הגוף כמשהו חיצוני זר לה, אלא מרגישה שהיא
מתלבשת בגוף לגמרי והגוף נענה לה לגמרי. לכן הגוף נקרא 'חמודו'. הנפש חושקת בגוף ורוצה להיכנס
אליו, והיא מרגישה שהגוף מתאים לה, והיא נכנסת אליו כל כולה.

כך גם כאשר איש מתחתן עם אשה והקשר ביניהם עולה יפה, האיש מרגיש הוא נכנס כל כולו לקשר
עם האשה, והקשר מתאים לו. הוא לא מרגיש את האשה כאישיות זרה שעליו לשמור על פרטיותו
מפניה, אלא להיפך, חש שהחיים עם האשה הם הפרטיות שלו.

כאשר איש מתחתן עם אשה הוא נבלע לגמרי בקשר אתה, עד שהקשר הזה בולע לו את כל הפרטיות:
לאחר החתונה אין לאדם מקום פרטי, זמן פרטי וכסף פרטי ואנרגיה פרטית, אלא הוא חלק מהקשר.
האדם נכנס לקשר הזה ונעשה מחוייב אליו עשרים וארבע שעות ביממה ושבע ימים בשבוע.

המחוייבות העמוקה הזו מגיעה מהתשוקה החזקה של האדם מצד אחד להתממש בתוך מקום שיקבל
אותו, ומצד שני שהמקום הזה יבטא אותו ממש, שהמקום הזה יהיה הוא עצמו ממש, ולא מקום זר
וחיצוני שהאדם ירגיש כלוא בו.

לפעמים אנשים חושבים שהמחוייבות לקשר היא וויתור שהאדם עושה על מנת להתחתן. אבל באמת המחוייבות היא חלק מהתשוקה החזקה של האדם להתממש בתוך מקום שנעשה הוא עצמו. האדם רוצה להרגיש שהוא מזוהה עם הקשר עם האשה לחלוטין, כאילו זה הוא עצמו, והמחוייבות לקשר היא כמו ה'מחוייבות' של האדם לגוף שלו. המחוייבות של האדם לקשר עם האשה היא חלק מהתשוקה להתממש להיכנס כל כולו אל מקום שהוא יוכל להיות מזוהה איתו לחלוטין.

חמדה ולא רכושנות

התשוקה החזקה של האדם להיכנס ולהתממש בתוך מקום שיהיה מזוהה איתו מגיעה אליו מהתשוקה החזקה של ה', כביכול, להיכנס לעולם, וכפי שאומרים חכמינו "שוקיו עמודי שש - זה העולם שהשתוקק הקדוש ברוך הוא לבראו", ועוד אמרו "ארבע תשוקות הן: אין תשוקתה של אשה אלא לאישה... ואין תשוקתו של הקב"ה אלא על ישראל".

אף על פי שהעולם נראה חיצוני מה', באמת כל העולם הוא חלק מה', וה' משתוקק להיכנס לעולם שבאמת זה הוא עצמו. כביכול ה' רוצה שיהיה לו מקום לנוח בו, כשם שהאדם מחפש בקשר עם אשתו מקום להיות בו, ולכן ה' נשבע על החוטאים בחטא המרגלים "אם יבואו אל מנוחתי".

אם כן, ה' משתוקק להיכנס לעולם שהוא באמת הוא עצמו, וזה גורם לנפש להשתוקק להיכנס לגוף שמזוהה איתה לגמרי וגורם לאדם להתחתן עם אשתו ולהיכנס לקשר איתה כמקום איתו הוא מזוהה לגמרי.

התשוקה של ה' להיכנס לעולם באה לידי ביטוי בכך שארץ ישראל היא מקום מנוחתו של ה', ומצוות יישוב הארץ שקולה כנגד כל המצוות, כלומר הרצון של ה' להיכנס לעולם על ידי תורה ומצוות בא לידי ביטוי ברצון שלו להיות מזוהה עם מקום מסויים, עם ארץ ישראל. הרצון הזה של ה' גורם גם לבני ישראל להיכנס לארץ ישראל, ולחוש שהיא המקום שלהם, שאיתה הם מזוהים כמו שאיש מזוהה עם הקשר עם אשתו, ולכן ארץ ישראל נקראת 'ארץ חמדה', ארץ שה' רוצה אותה והיהודים רוצים אותה.

אדם מאוד קשור לאשתו ומאוד קשור למקומו. הקשר החזק הזה עלול לגרום לאדם להפוך לרכושני, ולחשוב שהאדמה היא 'שלו' ואשתו היא 'שלו'. רכושנות היא ההיפך מחמדה. 'חמדה' פירושה שהארץ והאשה הם לא חפץ של האדם שהוא משתמש בו ומנכס אותו אליו, אלא להיפך, האדם כל כך רוצה את אשתו ולכן היא נענית לו ומתמסרת אליו, וכך זה גם לגבי ארץ ישראל (כפי שנכתב כאן בפרשת 'בהר', שהתורה מצווה את האדם לא להיות רכושני כלפי ארץ ישראל, שנקראת 'ארץ חפץ').

אל תפחד להתחתן

לפי כל האמור עד כאן, אפשר לומר שהמרגלים הם כמו רווק מבוגר שמפחד להתחתן. יש לו הרבה ציורים יפים על איך צריכים להיראות חיים משותפים, אבל הוא מפחד מהמחוייבות. הוא לא יודע

שבאמת המחוייבות היא חלק בלתי נפרד מהתשוקה להתחתן ולהיכנס למקום איתנו האדם מזהה לחלוטין. הוא רואה שהקשר הולך 'לבלוע' אותו, ולכן הוא בורח ממנו.

כך גם המרגלים מרגישים שהכניסה ל"ארץ חמדה", ארץ ישראל שחומדים אותה ורוצים בה וממילא נכנסים אליה לגמרי - תבלע אותם, וכפי שהם אומרים שארץ ישראל היא "ארץ אוכלת יושביה". לכן הם מעדיפים שלא להיכנס לארץ ישראל.

להשתוקק כמו ה'

אבל כאמור, ארץ ישראל היא לא רק מקום מנוחה של עם ישראל, אלא היא מקום מנוחתו של ה'. כאשר הנביאים מדמים את ארץ ישראל לאשה, הם לא רק מדמים אותה לאשה של עם ישראל, אלא גם לאשה של הקדוש ברוך הוא, כביכול, וכמו שמסיים הפסוק שבו פתחנו "כי יבעל בחור בתולה יבעלך בנייך, וכמשוש חתן על כלה ישיש עלייך אלוקיך".

התשוקה של ה', כביכול, להיכנס לעולם על ידי תורה ומצוות, וממילא לראות בארץ ישראל ארץ חמדה ומקום מנוחתו, מהדהדת בלבבות עם ישראל, ומכאן מגיעה התשוקה של כל יהודי ואף של כל אדם להתחתן, ומכאן מגיעה התשוקה של עם ישראל להיכנס לארץ ישראל ולהיבלע' בה.

אם האדם היה נכנס כל כולו לקשר עם אשתו רק בגלל הדחפים והתאוות שלו - באמת הוא היה מרגיש כלוא שם, ולא היה מרגיש שהקשר עם אשתו מבטא אותו כפי שהגוף מבטא את הנפש. יותר מזה: אם האדם היה תופס את החיים שלו רק כמבטאים דחף עיוור לחיות - הוא היה מרגיש כלוא גם בתוך הגוף שלו, והיה מרגיש שגם הגוף לא מבטא אותו.

אבל כיוון שה' משתוקק להיכנס לעולם, התשוקה הזו מהדהדת בנפש האדם והאדם רוצה להיכנס ולבטא את עצמו בתוך גוף, ובתוך קשר עם אשה ובתוך קשר עם מקום שהוא נכנס אליו כל כולו.

לחמוד את 'ארץ חמדה'

כאשר האדם מחפש את הקשר עם אשתו רק בגלל תאוות ודחפים, הוא מרגיש כלוא בקשר איתה, כיוון שהוא לא באמת רוצה את הקשר הזה. האדם מרגיש שהוא 'נדחף' אל הקשר בעל כרחו, בגלל הטבע שלו ש"חזק הוא ממנו", ולכן הוא מרגיש שהקשר בולע אותו בעל כרחו.

אבל אם האדם מתחתן כי ה' רוצה בכך - הוא לא מרגיש שהוא נבלע בקשר בעל כרחו, אלא להיפך, בגלל שזה דבר טוב שה' מאוד רוצה בו. הטבע החזק של האדם לרצות להתחתן הוא הד לרצון החזק של ה' שהאדם יצור קשר ויוליד ילדים וימלא את העולם בחיות ושמחה. זוהי המצווה הראשונה שה' נתן לאדם ואמר לו "פרו ורבו ומילאו את הארץ", ולכן חכמינו מכנים את המצווה הזו "מצווה רבה", ואומרים שהיא תכליתו של העולם "לא תהו בראה לשבת יצרה".

הרצון של ה' שהאדם יתחתן הופך את מה שהאדם נבלע בקשר ל'בליעה' בחירות, האדם בוחר בזה ורוצה בזה, ומרגיש שהקשר מזהה איתו לגמרי, ולא מרגיש שהוא כלוא בקשר. כך זה גם ביחס לארץ

ישראל. כיוון שה' רוצה שניכנס לארץ, מה שנבלעים בארץ זה לא נקרא 'ארץ אוכלת יושביה', אלא להיפך, זה מה שעושה את ארץ ישראל ל'ארץ חמדה', 'ארץ חפץ'.

זה מה שאומרים יהושע וכלב לכל העם "ה' אתנו!" הרצון של ה' שניכנס לארץ הופך את ארץ ישראל ל'ארץ חמדה', ארץ שרוצים בה, וממילא גם אם ניבלע בה, לא נרגיש שהיא חיצונית לנו. אם ה' רוצה שניכנס לארץ ישראל, אנחנו גם רוצים להיכנס לתוך ארץ ישראל, ורק כך נגשים את רצון הנשמה להיכנס לגוף ואת רצון ה' להיכנס לעולם.

שבת שלום!

בית 'עוד יוסף חי'